

Suvestinė redakcija nuo 2019-04-27

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2007, Nr. [100-4093](#), i. k. 1072250ISAK000V-748

Nauja redakcija nuo 2019-04-27:

Nr. [V-471](#), 2019-04-23, paskelbta TAR 2019-04-26, i. k. 2019-06794

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO
ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS MEDICINOS NORMOS MN 72:2019 „GYDYTOJAS
REUMATOLOGAS“ PATVIRTINIMO**

2007 m. rugsėjo 14 d. Nr. V-748
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos medicinos praktikos įstatymo 4 straipsnio 4 dalimi:

1. T v i r t i n u Lietuvos medicinos normą MN 72:2019 „Gydytojas reumatologas“ (pridedama).
2. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal veiklos sritį.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

RIMVYDAS TURČINSKAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos sveikatos
apsaugos ministro
2007 m. rugsėjo 14 d. įsakymu Nr. V-748
(Lietuvos Respublikos sveikatos
apsaugos ministro
2019 m. balandžio 23 d. įsakymo Nr. V-471
redakcija)

LIETUVOS MEDICINOS NORMA MN 72:2019 „GYDYTOJAS REUMATOLOGAS“

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos medicinos norma MN 72:2019 „Gydytojas reumatologas“ (toliau – Lietuvos medicinos norma) privaloma gydytojams reumatologams, dirbantiems Lietuvoje, jų darbdaviams, taip pat institucijoms, rengiančioms šiuos specialistus, tobulinančioms jų kvalifikaciją bei kontroliuojančioms jų veiklą.

2. Šioje Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

2.1. **Gydytojas reumatologas** – medicinos gydytojas, teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs gydytojo reumatologo profesinę kvalifikaciją.

2.2. **Gydytojo reumatologo veikla** – teisės aktų reglamentuojama gydytojo reumatologo pagal įgytą profesinę kvalifikaciją ir nustatytą kompetenciją atliekama asmens sveikatos priežiūra, apimanti reumatinių judėjimo ir atramos organų, sisteminių jungiamojo audinio ligų ir vaskulitų diagnostiką, gydymą ir profilaktiką.

2.3. **Reumatologija** – medicinos mokslo šaka, kuri nagrinėja reumatinės judėjimo ir atramos organų ligas, funkcinis sutrikimus, sisteminės jungiamojo audinio ligas, vaskulitus ir judėjimo ir atramos sistemos pažeidimų sindromus, susijusius su kitomis (nereumatinėmis) ligomis.

3. Kitos šioje Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos kituose asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

4. Gydytojo reumatologo profesinę kvalifikaciją įgyjama baigus universitetines medicinos studijas ir reumatologijos rezidentūrą. Užsienyje įgyta gydytojo reumatologo profesinę kvalifikaciją pripažįstama Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo ir kitų profesinių kvalifikacijų pripažinimą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka.

5. Teisę verstis gydytojo reumatologo praktika turi asmuo, Lietuvos Respublikos medicinos praktikos įstatymo nustatyta tvarka įgijęs gydytojo reumatologo profesinę kvalifikaciją ir turintis galiojančią medicinos praktikos licenciją verstis medicinos praktika pagal gydytojo reumatologo profesinę kvalifikaciją.

6. Gydytojas reumatologas verčiasi gydytojo reumatologo praktika Lietuvoje tik asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, turinčioje galiojančią įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją teikti reumatologijos paslaugas, teikia paslaugas suaugusiems.

7. Gydytojas reumatologas dirba savarankiškai, bendradarbiaudamas su kitais sveikatos priežiūros specialistais.

8. Gydytojas reumatologas vadovaujasi asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką, asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiais teisės aktais, šia Lietuvos medicinos norma, įstaigos, kurioje dirba, įstatais (nuostatais), vidaus tvarkos taisyklėmis bei savo pareigybės aprašymu.

II SKYRIUS TEISĖS

9. Gydytojas reumatologas turi teisę:

9.1. verstis gydytojo reumatologo praktika Lietuvos medicinos normos ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;

9.2. išrašyti receptus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

9.3. išduoti asmens sveikatos pažymėjimus (pažymas) Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

9.4. pagal kompetenciją tirti ir gydyti reumatinėmis ligomis sergančius pacientus ir, esant reikalui, siųsti juos tirti ar gydyti į kitas asmens sveikatos priežiūros įstaigas;

9.5. spręsti laikinojo nedarbingumo klausimus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

9.6. siųsti pacientus nustatyti jų darbingumo lygio Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

9.7. pagal kompetenciją konsultuoti dėl reumatologinės patologijos įvairaus profilio skyriuose ir ambulatoriškai gydomus pacientus;

9.8. atsisakyti teikti sveikatos priežiūros paslaugas, jei tai prieštarauja gydytojo profesinės etikos principams arba gali sukelti realų pavojų paciento ar gydytojo gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba;

9.9. nustatyti žmogaus mirties faktą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

9.10. dalyvauti mokslinėje tiriamojame ir pedagoginėje veikloje, kuriant ir diegiant naujas medicinines ir informacines technologijas;

9.11. dalyvauti pasitarimuose, seminaruose ir konferencijose, mokslinių draugijų veikloje;

9.12. tvarkyti paciento duomenis, įskaitant sveikatos duomenis, Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių pacientų asmens duomenų tvarkymą, nustatyta tvarka;

9.13. siūlyti sveikatos priežiūros įstaigų administracijai, kaip gerinti reumatinėmis ligomis sergančių pacientų tyrimą, gydymą bei šių ligų profilaktiką.

10. Gydytojas reumatologas turi ir kitų teisių, nustatytų Lietuvos Respublikos teisės aktuose, reglamentuojančiuose asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką.

III SKYRIUS PAREIGOS

11. Gydytojas reumatologas turi pareigą:

11.1. teikti būtinąją medicinos pagalbą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

11.2. pagal savo kompetenciją, nurodytą Lietuvos medicinos normoje, ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje dirba, licenciją kvalifikuotai tirti, diagnozuoti ir gydyti reumatinės ligas, būkles bei sveikatos sutrikimus, rekomenduoti jų profilaktikos priemones ir dalyvauti jas organizuojant bei užtikrinti teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę;

11.3. nepriskirtais jo kompetencijai atvejais siųsti pacientą konsultuoti ir (ar) gydyti pas atitinkamos srities asmens sveikatos priežiūros specialistą;

11.4. bendradarbiauti su asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistais, socialiniais darbuotojais ir kitais specialistais;

11.5. propaguoti sveiką gyvenseną, ligų profilaktikos ir sveikatos tausojimo bei ugdymo principus;

11.6. turėti spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. V-1 „Dėl Numerio sveikatos specialisto spaudui suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

11.7. pagal kompetenciją vykdyti privalomas sveikatos programas;

11.8. laikytis gydytojo profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti, saugoti profesinę paslaptį ir visą informaciją apie pacientą laikyti konfidencialia. Kitiems asmenims ši informacija gali būti atskleista Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatytais pagrindais ir tvarka;

11.9. tobulinti profesinę kvalifikaciją teisės aktų nustatyta tvarka;

11.10. laikytis licencijuojamos sveikatos priežiūros specialisto veiklos sąlygų;

11.11. tvarkyti gydytojo reumatologo praktikos dokumentus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

11.12. paaiškinti asmens sveikatos priežiūros specialisto praktikos aplinkybes Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, teisės saugos institucijų ir kitų kontroliuojančių institucijų prašymu;

11.13. taikyti Lietuvos Respublikoje tik medicinos mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus, saugius tyrimo, diagnostikos ir gydymo metodus, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis;

11.14. naudoti tik teisės aktų reikalavimus atitinkančias medicinos priemones (prietaisus), išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis. Užtikrinti, kad medicinos priemonės (prietaisai) būtų naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka ir vadovaujantis gamintojų su medicinos priemone (prietaisu) pateikiama informacija;

11.15. atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytas pareigas.

IV SKYRIUS KOMPETENCIJA

12. Gydytojo reumatologo profesinę kompetenciją sudaro žinios, gebėjimai ir įgūdžiai, kurie įgyjami baigus reumatologo profesinę kvalifikaciją suteikiančias studijas ir nuolat tobulinant profesinę kvalifikaciją, atsižvelgiant į nuolatinę mokslo ir praktikos pažangą.

13. Gydytojas reumatologas turi žinoti:

13.1. dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos pagrindus;

13.2. medicinos statistikos pagrindus;

13.3. sveikatos draudimo pagrindus;

13.4. sveikatos teisės pagrindus;

13.5. naudojimosi informacinėmis ir ryšio technologijomis būdus ir mokėti jais naudotis.

14. Gydytojas reumatologas turi išmanyti:

14.1. medicinos etikos pagrindus;

14.2. žmogaus psichologijos ypatumus, psichikos sutrikimus, sveiko ir sergančio žmogaus bei jo artimųjų psichologiją;

14.3. anatomijos, biochemijos, fiziologijos, biomechanikos, patologijos, mikrobiologijos klausimus, susijusius su reumatinėmis ligomis;

14.4. vidaus ligų rizikos veiksnius, priežastis, patologinės morfologijos ir imunopatologijos pagrindus, patogenezę, kliniką, diagnostikos ir gydymo metodus, jų prevenciją;

14.5. reumatologinės pagalbos teikimo organizavimą Lietuvoje;

14.6. imuninės sistemos funkcijas, autoimuninį procesą, imunomoduliacijos principus;

14.7. reumatinių ligų epidemiologiją, klasifikaciją, etiologiją, patogenezę, patomorfologiją, klinikinius simptomus ir diagnostiką;

14.8. įvairių organų pažeidimus dėl reumatinių ligų, kitų ligų sukeltus reumatinius sindromus;

14.9. judėjimo ir atramos aparato infekcijų simptomatiką, diagnostikos ir gydymo principus;

14.10. judėjimo ir atramos aparato navikų simptomatiką, diagnostikos ir gydymo principus;

14.11. reumatinėms ligoms gydyti skiriamų vaistų veikimą, jų šalutinį poveikį, sukeltas komplikacijas ir nemedikamentinį gydymą;

14.12. pacientų, sergančių reumatinėmis ligomis reabilitaciją, chirurginę korekciją, darbo terapiją, ilgalaikį stebėjimą;

14.13 darbą komandoje su kitais specialistais (gydytoju ortopedu traumatologu, gydytoju anesteziologu reanimatologu, fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytoju, psichologu, socialiniu darbuotoju ir kt.);

14.14. reumatines ūmines būkles;

14.15. įvairaus amžiaus žmonių reumatinių ligų ypatumus;

14.16. įrodymais pagrįstos medicinos principus, mokslinės literatūros, metodinių rekomendacijų ir gairių pritaikymą praktikoje.

15. Gydytojas reumatologas pagal kompetenciją turi gebėti įtarti, diagnozuoti ir konservatyviai gydyti šias ligas ir sveikatos sutrikimus (kodai pagal Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtąjį pataisytą ir papildytą leidimą „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM) (toliau – TKL-10-AM):

15.1. antrinį antifosfolipidinį sindromą, D68.6, D68.8;

15.2. alerginę purpurą (Henoch-Schonleino), D69.0;

15.3. riešo kanalo tunelinį sindromą, G56.0;

15.4. artritą sergant ūminiu reumatu, I00–I02;

15.5. Raynaud sindromą, I73.0;

15.6. pūlinį artritą, M00;

15.7. artritą, sergant Laimo liga, M01.2;

15.8. reaktyvias artropatijas, M02;

15.9. uždegimines poliartropatijas, M05–M14;

15.10. artrozę, M15–M19;

15.11. girnelės ligas, M22;

15.12. kelio sąnario vidinius pažeidimus, M23;

15.13. kitas sąnarių ligas, M25.0, M25.2–M25.9;

15.14. sisteminės jungiamojo audinio ligas, M30–M36;

15.15. deformuojančias dorsopatijas, M40, M41.1–M41.9, M42–M43;

15.16. ankilozinį spondilitą, M45;

15.17. kitas uždegimines spondilopatijas, M46;

15.18. spondiliozes, M47.1, M47.2, M47.8, M47.9;

15.19. kitas spondilopatijas, M48.1, M48.2, M48.4, M48.8, M48.9;

15.20. spondilopatiją, sergant kitomis ligomis, klasifikuojamomis kitur, M49.8;

15.21. kaklo diskų ligas, M50, M51;

15.22. kitas dorsopatijas, neklasifikuojamas kitur, M53;

15.23. dorsalgijas, M54.1–M54.9;

15.24. raumenų ligas, M60–M63;

15.25. sinovijos ir sausgyslių ligas, M65–M68;

15.26. kitas minkštųjų audinių ligas, M70–M73, M75–M77, M79.0, M79.1, M79.3, M79.4, M79.6–M79.9;

15.27. kaulų tankio ir struktūros pažeidimus, M80–M83, M85;

15.28. osteomielitą, M86.0;

15.29. osteonekrozę, M87;

15.30. kaulo Pageto ligą, M88;

15.31. kitas kaulų ligas, M89;

15.32. jaunatvinę (juvenilinę) osteochondrozę, M91, M92;

15.33. osteochondropatijas, M93;

15.34. kitas kremzlių ligas, M94;

15.35. terapines būkles, susijusias su reumatinėmis ligomis ir (ar) jų gydymu.

16. Gydytojas reumatologas turi gebėti įvertinti pacientams, kuriems diagnozuotos Lietuvos medicinos normos 15 punkte nurodytos ligos ir sveikatos sutrikimai, reikalingos reumatologinės pagalbos lygį ir, esant poreikiui, nukreipti pacientą pas kitus specialistus.

17. Gydytojas reumatologas turi gebėti įtarti, diagnozuoti ir gydyti reumatinius sindromus esant šioms ligoms ir sveikatos sutrikimams (kodai pagal TLK-10-AM):

- 17.1. kitos srities ir kelių sričių sarkoidozei, D86.8;
- 17.2. antrinei sisteminei amiloidozei, E85.3;
- 17.3. tirozino apykaitos sutrikimams, E70.2;
- 17.4. obliteruojančiam trombangitui, I73.1;
- 17.5. mazginei raudonei (erythema nodosum), L52;
- 17.6. poinfekcinėms ir reaktyviosioms artropatijoms sergant ligomis, klasifikuojamomis kitur, M03;
- 17.7. osteopatijoms sergant ligomis, klasifikuojamomis kitur, M90;
- 17.8. kitoms osteochondrodisplazijoms, Q78;
- 17.9. Ehlers-Danloso sindromui, Q79.6;
- 17.10. kitoms įgimtoms kaulų bei raumenų sistemos formavimosi ydoms, Q79.8;
- 17.11. nepatikslingoms įgimtoms kaulų bei raumenų sistemos formavimosi ydoms, Q79.9;
- 17.12. Marfano sindromui, Q87.4.
18. Gydytojas reumatologas turi siūsti pacientą konsultuotis ir gydytis pas atitinkamos srities asmens sveikatos priežiūros specialistą įtaręs (kodai pagal TLK-10-AM):
 - 18.1. kaulų ir sąnarių tuberkuliozę, A18.0;
 - 18.2. kaulų, sąnarinės kremzlės, jungiamojo audinio ir minkštųjų audinių, kitų ir netiksliai apibrėžtų lokalizacijų gerybinius, piktybinius ir metastazinius piktybinius navikus;
 - 18.3. tiesiogines sąnarių infekcijas sergant infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis, M01 (išskyrus M01.3);
 - 18.4. spondilopatiją sergant kitomis infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis, klasifikuojamomis kitur, M49.0–M49.5.
19. Gydytojas reumatologas turi gebėti:
 - 19.1. surinkti paciento anamnezę ir ją kliniškai iširti, įvertinti paciento būklę;
 - 19.2. paskirti reikiamus laboratorinius tyrimus (bendrus klinikinius, biocheminius, imunologinius, citologinius, histopatologinius, mikrobiologinius), mokėti interpretuoti, vertinti jų rezultatus;
 - 19.3. paskirti reikiamus instrumentinius tyrimus (endoskopijos, radiologijos, elektromiografijos ir kt.), mokėti interpretuoti, vertinti jų rezultatus;
 - 19.4. atlikti sąnarių ir minkštųjų audinių ultragarsinį tyrimą;
 - 19.5. atlikti sąnarių (išskyrus temporomandibulinius, stuburo, sakroileinius ir klubų sąnarius) ir periartikulinių audinių aspiraciją ir injekcijas;
 - 19.6. įvertinti sąnario skysčio tyrimo rezultatus;
 - 19.7. atlikti sinovinio skysčio tyrimą naudojant poliarizuotą šviesą;
 - 19.8. atlikti kapiliaroskopiją;
 - 19.9. atlikti sialometriją ir Širmerio testą;
 - 19.10. diegti ir taikyti naujus pripažintus tyrimo, diagnostikos ir gydymo metodus.
20. Gydytojas reumatologas, baigęs Vilniaus universiteto ar Lietuvos sveikatos mokslų universiteto bendrai nustatytos trukmės atitinkamą tobulinimosi kursą ar atlikęs atitinkamą stažuotę Vilniaus universiteto arba Lietuvos sveikatos mokslų universiteto atitinkamoje klinikoje arba rezidentūros bazėje ar kitos užsienio valstybės universitete, rengiančiame ir tobulinančiame atitinkamus specialistus, jeigu atitinkami sveikatos apsaugos ministro įsakymais patvirtinti atitinkamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo reikalavimai nenustato kitokio papildomo tobulinimo, gali atlikti šias manipuliacijas ir procedūras:
 - 20.1. odos ir poodžio, raumenų, sąnario dangalų, mažųjų seilių liaukų biopsiją;
 - 20.2. kaulų tankio nustatymą;
 - 20.3. elektromiografiją;
 - 20.4. artroskopiją;
 - 20.5. nervų blokadą;
 - 20.6. temporomandibulinių, stuburo, sakroileinių, klubų sąnarių ir minkštųjų audinių aspiracijas ir injekcijas;
 - 20.7. sąnarių plovimą.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-471](#), 2019-04-23, paskelbta TAR 2019-04-26, i. k. 2019-06794

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. rugsėjo 14 d. įsakymo Nr. V-748 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 72:2007 „Gydytojas reumatologas. teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“ pakeitimo